

SCHILDSERIE HAND- LEIDING HONGERIGE OGEN (over films)

Doel: Kinderen en jongeren kritisch leren nadenken over films.

Introductie - Inventariseer wat kinderen van films weten.

Schrik niet als het veel meer is dan gedacht wordt.

Leskern 1 – Stel voorzichtige maar kritische vragen over wat de kinderen vertelden. Aan de hand van de praktijkvoorbeelden laat u de kinderen nadenken over dit onderwerp. Zet in kernwoorden op het woord wat de conclusies zijn.

Leskern 2 – Stel het onderwerp speelfilms aan de orde. Zie de extra informatie hieronder.

Verwerking – Lees Info 1 met de groep door en laat de argumenten m.b.t film onderstrepen.

EXTRA INFORMATIE

In Info 1 wordt geschreven over speelfilms. Ds. Meeuse heeft daar het boek 'Schijn bedriegt' over geschreven. Voor een heldere uiteenzetting van de bezwaren tegen toneel en speelfilm verwijzen we naar dit leerzame boek. Het is aan te bevelen om het aan te schaffen.

Schijn bedriegt

De volledige titel van het boek luidt: 'Schijn bedriegt, een christelijke visie op toneelspel en speelfilm.' Enkele hoofdza-

ken daaruit geven we hieronder weer.

In de inleiding wordt de situatie in onze gezindte geschetst. 'Films zijn dominant aanwezig in het leven van veel jongelui. Ze praten erover, wisselen films uit, downloaden films van het internet, of bezoeken zelfs een bioscoop.

Het is onthutsend hoe gemakkelijk in reformatorische kring deze films door onze jongeren, en in navolging van hen - de omgekeerde wereld! - ook door de ouderen worden geaccepteerd. Was er geen middel om deze vloedgolf uit de amusementswereld tegen te houden?' (...)

Terrein terug winnen?

'Heeft het nog zin om te proberen het terrein dat je verloren hebt terug te winnen?' vragen velen zich vertwijfeld af. Dat lukt je toch nooit; dat is al bij voorbaat een verloren strijd, hoor ik anderen zeggen.

De dijken zijn inderdaad doorbroken; moeten we het land dan nu maar prijsgeven? Het gaat toch echt wel om de zielen van onze jongeren, die nu massaal beïnvloed worden - of moet ik zeggen vergiftigd worden - o.a. door films die hun moraal misvormen. In de meeste gevallen is dit de afbraak van de christelijke opvoeding - als die er nog is...'

Film is toneelspel

Het blijkt dat kinderen van de basisschool in eerste instantie niet beseffen, dat het in de meeste films gaat om één groot toneelspel.

De argumenten tegen het toneelspel op zich zijn - ook richting oudere kinderen - vaak moeilijk te begrijpen en te accepteren. Is er nu werkelijk zo'n groot bezwaar tegen toneelspel, tegen het 'doen alsof je een ander bent'?

Christenen in alle eeuwen hebben afwijzend gestaan tegenover schouwburg en toneelspel. Het is echt iets van deze tijd dat christenen vinden dat het in de vorm van speelfilms nu opeens wel mag.

Ds. Meeuse schetst uitvoerig de geschiedenis van het toneel en de toneelbestrijding. Hét argument tegen toneelspel - dus ook tegen speelfilms - als zodanig verwoordt hij ondermeer als volgt: 'Dikwijls hebben toneelbestrijders vroeger gewezen op het leugenkarakter van dit spel. Acteurs spelen dat ze iemand anders zijn en liegen dus, wat in strijd is met het negende gebod. Toneelspel is dus in feite gebaseerd op leugenachtigheid en staat haaks op de Bijbelse notie van oprechtheid.

Van de toneelspeler wordt verwacht dat hij buiten zichzelf treedt. Er treedt een verandering op van het 'ik'.

Een toneelspeler zei het zo: 'Als je een moordenaar moet spelen, moet je in jezelf een gevoel aanboren dat er het dichtst bij ligt, je eigen moordlust bijvoorbeeld.'

Iemand die toneelspelers aanstuurt zei eens: 'Wel moest ik de spelers steeds weer geruuststellen dat ze het niet zelf wa-

ren, maar dat het een rol was, die ze speelden.' Inderdaad: Hier is veel meer aan de hand dan wat we vaak denken. Toneelspel en speelfilm staan geheel haaks op wat koning David uitriep: *En ik weet, mijn God, dat Gij het hart proeft, en dat Gij een welgevallen hebt aan oprechtheden'* (1 Kronieken 29 vers 17).

Voor de overige argumenten tegen toneel verwijzen we naar het genoemde boek en naar de Schildserieles over toneel.

Argumenten m.b.t. de inhoud

Met betrekking tot de inhoud van speelfilms, geeft 'Schijn bedriegt' diverse duidelijke argumenten.

- *Werelds leven* - Het toneelspel en dus ook de meeste films horen bij een werelds leven waarin allerlei zonden gepraktiseerd worden. Het heeft nooit behoord bij de eenvoud en soberheid die een oprecht christelijk leven kenmerken, maar bij een amusementswereld vol ijdel vermaak.
- *Grensvervaging* - Het zondegehalte ben je je steeds minder bewust. Ja, je beseft niet dat je denk- en normenpatroon diepgaand beïnvloed wordt. Je went aan het zien van de zonden, gaat het gewoon vinden om ze te zien en... te doen.
- *Selectief kijken?* - Selectief kijken of laten kijken overschat het kunnen dragen van eigen verantwoordelijkheid en onderschat het kwaad van toneel en film. Zij die selectief kijken van films voorstaan, stappen allereerst over de be-

zwaren van het toneelspel heen; vervolgens gaan ze uit van het ideaal dat de opvoeder iedere film kan controleren aler deze te laten bekijken.

- *Begeleide confrontatie?*
- Veel ouders zien geen verboden terrein meer; ze gaan met hun kinderen meekijken naar speelfilms of video of dvd. Ze menen het te kunnen begeleiden en wel te kunnen zeggen wat verkeerd is. Heet dat geen confronterende opvoeding? Gaan we dan ook met ze naar een bordeel of naar de rosse buurt, naar de kermis of naar het circus, naar de disco of de bioscoop? Moeten ze leren dat vloeken, zedeloosheid of zelfs overspel zondig is door het te tonen?
- *Vloeken en taalgebruik*
- Door de alleenspraak van het apparaat dat voor je staat, kan het een machtig wapen worden in de handen van de boze. Er is geen ruimte voor tegenspraak, want de spreker luistert niet naar je. Er valt niets te vermanen als op het beeldscherm gevloekt wordt; dus je kunt je niet vrijmaken van die zonde die je daarom mede bedrijft.

Speelfilms zijn meestal geheel gericht op hol vermaak en niet op 'leerzaam'.

Woord versus beeld

Ook ds. Meeuse benadrukt het belang van lezen. We zien het leesgedrag onder jong en oud afnemen. Moeilijke boeken worden nauwelijks meer ter hand genomen. We moeten onze kinderen stimuleren veel

te lezen en zelf als opvoeders hierin ook een voorbeeld zijn. De beeldcultuur maakt oppervlakkige mensen van ons. We hoeven de beelden alleen maar te consumeren en worden niet tot denken gezet.

Ook zijn beelden heel vluchtig. We denken vaak dat we het dan beter begrijpen en onthouden kunnen. Onderzoeken tonen aan dat dit helemaal niet het geval is.

We zijn afhankelijk van hetgeen de filmproducer aan ons wil tonen (zijn visie en interpretatie).

Films kijken maakt luie mensen. Hoe meer je kijkt, hoe minder je leest. Dat geldt voor al het computergebruik. Lezen blijft heel belangrijk. Pak een boek in plaats van een film. Lees veel in de Bijbel en goede boeken.

De Heere werkt door Zijn Woord en Geest.

In de hele Bijbel is de wijsheid tot de zaligheid te vinden.

En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus Jezus is (2 Timotheüs 3 vers 15).